

Via Benedictina TŘEBIČ

Miasto **Třebíč** na południu Czech to ważny przystanek na szlaku benedyktyńskim. Klasztor powstał tu ok. 900 lat temu. Niegdyś wokół niego skupiało się życie religijne oraz gospodarcze całego regionu. Opactwo przypominało warowny zamek z potężnymi murami obronnymi. Niestety, nie zobaczycie ich już dziś. Do naszych czasów bowiem nie zachowały się dawne budynki, w których mieszkali zakonnicy. Jedynym świadectwem dawnej wielkości klasztoru w Třebíč jest bazylika pod wezwaniem św. Prokopa. Kościół ten znajduje się na liście światowego dziedzictwa UNESCO, co oznacza, że objęty jest szczególną ochroną ze względu na swoją unikatową wartość. Budynek ten to prawdziwa perełka.

Gdy wejdiesz do kościoła, okaże się, że jest on bardzo długi. Kiedy będziesz zbliżał się do ołtarza, rozglądaj się uważnie: spójrz na boki i w górę. Spróbuj po cichu policzyć filary w kościele. Tak dojdiesz do miejsca oddzielonego od reszty świątyni łukiem tęczowym, czyli arkadą zamykającą nawę główną. Za nim zobaczysz przestrzeń, w której zwykle znajduje się ołtarz. Miejsce to nazywa się **prezbiterium (chór wschodni)**. Niegdyś było ono przeznaczone tylko i wyłącznie dla duchownych. To tutaj mnisi siedzieli i modlili się

podczas nabożeństw. W Regule św. Benedykt ustalił dokładnie kolejność w jakiej mnisi mieli wchodzić do chóru i zajmować w nich miejsca. Porządek ten, obowiązywał również podczas wykonywania innych czynności: „Tak więc niech bracia przystępują do znaku pokoju, do Komunii św., zaczynają psalmy i zajmują miejsca w chórze zgodnie z kolejnością ustaloną przez opata lub przysługującą im na zasadzie dnia wstąpienia. A w żadnym wypadku wiek nie może kolejności tej z góry przesądzać ani o niej decydować”.

Gdy wyjdiesz z kościoła, poszukaj okrągłego okna wypełnionego witrażem i kamiennymi zdobieniami zwanymi maswerkami. Taki rodzaj okna nazywamy rozetą. Czy Tobie również jego kształt przypomina rozwinięty kwiat z wieloma płatkami? Jak myślisz, od łacińskiej nazwy którego kwiatu wzięło się słowo

rozeta?

- A) *tulipa*, czyli tulipan
- B) *viola*, czyli bratek
- C) *rosa*, czyli róża
- D) *bellis*, czyli stokrotka

Odszukaj teraz bogato zdobione wejście prowadzące do kościoła. Znajduje się w swego rodzaju przedsionku. Przyjrzyj się mu uważnie, składa się bowiem z wielu różnych elementów. **Archiwolty** (wypukłe wałeczki) tworzą kilka rzędów łuków cofniętych w głąb ściany. Podparciem dla łuków są kolumnienki. Tuż nad wejściem znajduje się półkoliste płaskie pole – to tympanon. Takie ozdobne obramienie drzwi nazywa się portal. Wierni wchodzący przez nie do świątyni przypominali sobie o wyjątkowości i świętości tego miejsca.

Portal w Třebíč jest bogato zdobiony. Odnajdź na nim postać biskupa z pastorałem (długą, zdobioną laską), która narysowana jest obok. Teraz zakreśl kółkiem te motywy dekoracyjne, które widzisz w obramieniu drzwi.

A) kiście i liście winorośli

B) fantastyczne zwierzęta

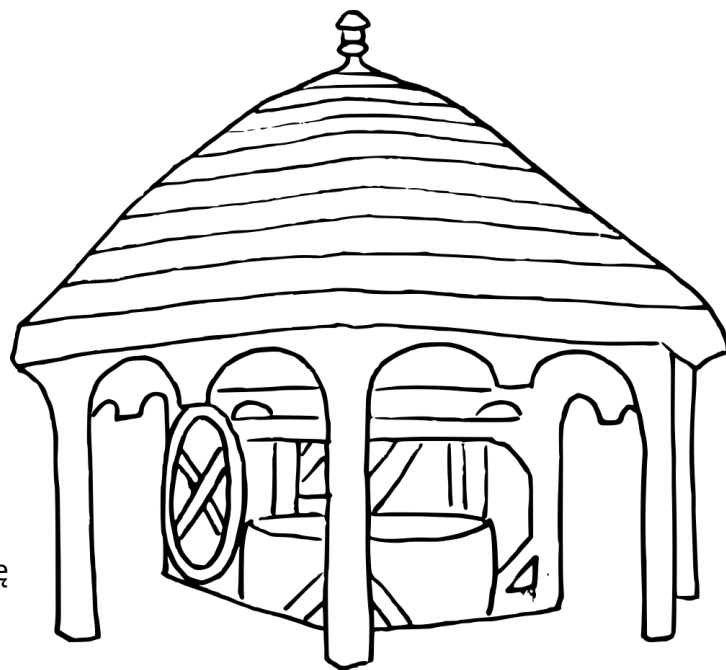
C) ślimaki

D) postacie ludzi (prawdopodobnie ewangelistów i mnichów)

E) lwy

F) anioły

Rozejrzyj się w poszukiwaniu studni przykrytej drewnianym daszkiem. Powinna znajdować się na **dziedzińcu klasztoru**. Zaraz, zaraz... Tylko czy w Třebíč w ogóle jest dziedziniec? Budynki klasztorne nie zachowały się tu przecież. Jeśli uznasz, że nie ma sensu szukać studni oznacza to, że pora wrócić na szlak

benedyktynskich klasztorów i znaleźć ją w zupełnie innym miejscu, a może nawet w zupełnie innym kraju.